Euroopa Liidu
Teataja

ET
L-seeria

2024/2810

14.11.2024

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2024/2810,

23. oktoober 2024,

mis käsitleb mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuure äriühingutes, kes taotlevad oma aktsiate kauplemisele võtmist mitmepoolses kauplemissüsteemis

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 50 lõiget 1, artikli 50 lõike 2 punkti g ja artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamusta ([1]),

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ([2])

ning arvestades järgmist:

(1) Selleks et suurendada noteerimise atraktiivsust kauplemiskohtades, mis on peamiselt suunatud väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd), nagu VKEde kasvuturud ja muud mitmepoolsed kauplemissüsteemid, suurendades seeläbi nende suutlikkust kaasata mitmepoolsetest kauplemissüsteemidest vahendeid, ning selleks, et vähendada siseturul kauplemisele võtmist taotlevate äriühingute ebavõrdset kohtlemist, tuleb kõrvaldada mitmepoolsetele kauplemissüsteemidele juurdepääsu takistused, mis tulenevad regulatiivsetest tõketest.

(2) Hirm kaotada kontroll äriühingu üle on oluline tegur, mille tõttu kontrollivad aktsionärid hoiduvad sisenemisest avalikule turule, näiteks mitmepoolsesse kauplemissüsteemi. Kauplemisele võtmine toob tavaliselt kaasa kontrollivate aktsionäride omandi lahjenemise, mis vähendab nende mõju olulistele investeerimis- ja tegevusotsustele. Kontrolli säilitamine äriühingu üle võib olla eriti oluline suuri algkulutusi nõudvate iduettevõtjate ja pikaajaliste projektidega äriühingute kontrollivate aktsionäride puhul, sest nad võivad soovida järgida oma visiooni, olemata turukõikumiste suhtes liiga kaitsetud.

(3) Äriühingutel peaks olema võimalik liidu ja riigisisese õigusega kehtestatud kaitsemeetmeid kohaldades valida kapitali- ja juhtimisstruktuure, mis vastavad kõige paremini nende arenguetapile, sealhulgas võimaldades kontrollivatel aktsionäridel säilitada äriühingu üle kontroll pärast mitmepoolsetesse kauplemissüsteemidesse, sealhulgas VKEde kasvuturgudele sisenemist, saades samal ajal kasu nendes mitmepoolsetes kauplemissüsteemides kauplemisega kaasnevatest hüvedest, tingimusel et väiksema hääleõigusega aktsiaid omavate aktsionäride õigused on kaitstud.

(4) Mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuur on kontrolli tugevdav mehhanism, mis võib võimaldada kontrollivatel aktsionäridel säilitada äriühingus otsustusõigus, kaasates samal ajal üldsuselt vahendeid. Kõnealune struktuur hõlmab vähemalt kahte eri klassi kuuluvaid aktsiaid, millest igaühel on erinev arv hääli aktsia kohta. Sellises aktsiastruktuuris on vähemalt ühel aktsiaklassil väiksem arv hääli aktsia kohta kui mõne(de)l teis(t)el hääleõigusega aktsiaklassi(de)l. Suurema häältearvuga aktsia on mitu häält andev aktsia. Käesolevas direktiivis määratletud mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuur ei ole struktuur, kus hääleõiguse erinevused määratakse kindlaks üksnes aktsiate erineva nimiväärtuse alusel.

(5) Käesoleva direktiivi kohaldamisalasse ei peaks kuuluma peale mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuuri ükski kontrolli tugevdav mehhanism, mis võimendab hääleõigust, näiteks hääleõiguseta aktsiad ja teatavate otsuste suhtes vetoõigusega aktsiad.

([1]) ELT C 184, 25.5.2023, lk 103.
([2]) Euroopa Parlamendi 24. aprilli 2024. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 8. oktoobri 2024. aasta otsus.

(6) Lojaalsusaktsiad annavad täiendava arvu hääli aktsionärile, kes omab aktsiaid kindlaksmääratud aja jooksul ja vastab teatavatele tingimustele. Seega on lojaalsusaktsiad kontrolli tugevdav mehhanism, mille eesmärk on edendada aktsionäride pikaajalist omandiõigust, mitte aga suurendada üldsuselt vahendite kaasamise atraktiivsust. Seepärast ei ole asjakohane lisada lojaalsusaktsiad käesoleva direktiivi kohaldamissalasse.

(7) Mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuure käsitlevad riigisisesed sätted on liikmesriigiti väga erinevad. Mõned liikmesriigid lubavad nimetatud aktsiastruktuure, teised on need keelanud. Mõnes liikmesriigis on selline keeld piiratud börsil noteeritud äriühingutega, mõnes aga kehtib see kõigi äriühingute puhul. Liikmesriikide süsteemide erinevused takistavad kapitali vaba liikumist siseturul ja panevad eri liikmesriikide äriühingud ebavõrdsesse olukorda. Äriühingud, kes asuvad liikmesriigis, kus mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuur on keelatud, peavad kolima teise liikmesriiki või isegi liidust välja, kandes seeläbi suuremaid kulusid, kui nad soovivad kõnealuse aktsiastruktuuri kasutusele võtta eesmärgiga taotleda oma aktsiate kauplemisele võtmist turul. Mõnel juhul võivad äriühingud nende suuremate kulude tõttu loobuda üldsuselt vahendite kaasamisest, mis võib piirata nende rahastamisvõimalusi. Sellised kaalutlused on eriti olulised VKEde ja iduettevõtjate puhul, kellel puuduvad selliste kulude katmiseks rahalised vahendid.

(8) Selleks et äriühingud saaksid taotleda kauplemisele võtmist mitmepoolses kauplemissüsteemis, ilma et neid kontrollivad aktsionärid peaksid kontrollist loobuma, peaksid liikmesriigid andma äriühingutele võimaluse võtta kasutusele mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuurid või neid muuta, et taotleda kauplemisele võtmist mitmepoolses kauplemissüsteemis. Sellise võimaluse andmise tingimuseks ei tohiks olla suuremate majanduslike õiguste andmine aktsiatele, mis ei ole mitu häält andvad aktsiad.

(9) Reguleeritud turgudel kauplemisele võtmine sobib paremini suurematele ja küpsematele äriühingutele, samal ajal kui mitmepoolsed kauplemissüsteemid on üldiselt sobivamad VKEdele. Pealegi on mitmepoolsete kauplemissüsteemide allkategooriaks olevad VKEde kasvuturud spetsiaalselt kavandatud VKEdele mõeldud kauplemiskohtadeks, mille regulatiivsel kohtlemisel võetakse arvesse VKEde eripära. Siiski ei ole kõik äriühingud, kes mitmepoolsetes kauplemissüsteemides oma väärtpabereid noteerivad, VKEd. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/65/EL ([3]) nõutakse, et mitmepoolse kauplemissüsteemi registreerimiseks VKEde kasvuturuna peavad VKEd moodustama vähemalt 50 % asjaomase VKEde kasvuturul kauplemisele võetud finantsinstrumentide emitentidest. Muudel äriühingutel kui VKEd on üldiselt likviidsemad väärtpaberid ja seega võimaldab nende kauplemisele võtmine mitmepoolsetes kauplemissüsteemides teenida neil kauplemissüsteemidel rohkem kauplemistasusid, et säilitada ärimudeli kasumlikkus. Selleks et tagada selgus investorite jaoks, kohaldatakse praegu kõigi VKEde kasvuturgudel tegutsevate emitentide suhtes samu reegleid, olenemata nende suurusest. Sama kehtib kõikide emitentide puhul teistes mitmepoolsetes kauplemissüsteemides. Seepärast on asjakohane, et õigus võtta kasutusele mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuure või neid muuta kauplemisele võtmise taotlemise eesmärgil kehtib Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2017/1132 ([4]) II lisas loetletud igat liiki äriühingute suhtes, kui need äriühingud saavad riigisisese õiguse kohaselt emiteerida aktsiaid ja taotleda aktsiate kauplemisele võtmist mitmepoolses kauplemissüsteemis.

(10) Liikmesriikidel peaks olema võimalik kehtestada või säilitada riigisiseseid sätteid, mis võimaldavad äriühingutel võtta mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuure kasutusele või neid muuta muul eesmärgil kui aktsiate kauplemisele võtmise taotlemine mitmepoolses kauplemissüsteemis. See hõlmab muu hulgas seda, et äriühingud saavad võtta mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuure kasutusele või neid muuta, kui nad taotlevad kauplemisele võtmist reguleeritud turul, või et eraettevõtjad saavad võtta mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuure kasutusele või neid muuta, ilma et nad kavatseksid taotleda oma aktsiate kauplemisele võtmist. Samuti hõlmab see juhtumeid, kus äriühingud lähevad mitmepoolsest kauplemissüsteemist üle reguleeritud turule, säilitades samal ajal mitu häält andvad aktsiad. Liikmesriikidel peaks olema ka võimalik keelata või piirata mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuuride kasutuselevõttu muul eesmärgil kui aktsiate kauplemisele võtmise taotlemine mitmepoolses kauplemissüsteemis.

(11) Mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuuri kasutuselevõtmine või muutmine kauplemisele võtmise taotlemise eesmärgil nõuab tavaliselt äriühingu põhikirja muutmist. Aktsionäride õiglase kohtlemise tagamiseks peaksid liikmesriigid nõudma, et kauplemisele võtmise taotlemiseks mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuuri kasutuselevõtmise või muutmise kohta, samuti kõnealuse struktuuri hilisema hääleõigust mõjutaval viisil muutmise kohta tuleks aktsionäride üldkoosolekul (edaspidi „üldkoosolek“) teha otsus vähemalt kvalifitseeritud häälteenamusega, nagu on sätestatud riigisiseses õiguses. Kui on mitu aktsiaklassi, tuleks selliste otsuste üle hääletada ka eraldi igas aktsiaklassis, mille õigusi see otsus mõjutab.

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1132 äriühinguõiguse teatavate aspektide kohta (ELT L 169, 30.6.2017, lk 46).

(12) Äriühingutel peaks olema paindlikkus mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuuride kasutuselevõtmise või muutmise ajastamisel, tingimusel et sellise kasutuselevõtmise või muutmise eesmärk on taotleda kauplemisele võtmist mitmepoolses kauplemissüsteemis. Liikmesriigid ei tohiks takistada äriühinguid mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuure kasutusele võtmast või muutmast enne aktsiate kauplemisele võtmist mitmepoolses kauplemissüsteemis. Liikmesriigid peaksid siiski saama nõuda, et suurema hääleõiguse – st mitu häält andvate aktsiatega seotud täiendavad hääled võrreldes muudesse klassidesse kuuluvate aktsiate häältega – kasutamise tingimuseks oleks äriühingu aktsiate kauplemisele võtmine mitmepoolses kauplemissüsteemis. Sellisel juhul ja kuni aktsiate kauplemisele võtmiseni peaks mitu häält andvatel aktsiatel olema sama suur hääleõigus kui äriühingu teistel aktsiaklassidel. See tagaks, et mitu häält andvad aktsiad edendaksid konkreetselt kauplemisele võtmist mitmepoolses kauplemissüsteemis.

(13) Mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuur võib suurendada riski, et kontrollivad aktsionärid saavad äriühingust isiklikku kasu. Liikmesriigid, kes juba lubavad kasutada mitu häält andvaid aktsiaid, näevad ette kaitsemeetmed väiksema hääleõigusega aktsiaid omavate aktsionäride kaitseks. Riikide eripärade ja äriühinguõiguse süsteemide lahknevuse tõttu on olemasolevad kaitsemeetmed liikmesriigiti erinevad. Olenemata sellest erinevusest ja võttes arvesse siseturu eesmärke, mis on sätestatud eelkõige Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 50 lõike 2 punktis g, tuleks mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuure käsitlevas riigisiseses õiguses sätestatud käsitusi väiksema hääleõigusega aktsiaid omavate aktsionäride huvide kaitse vallas koordineerida nende äriühingute puhul, kes kasutavad oma käesoleva direktiivi kohast õigust võtta kasutusele mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuur või seda muuta mitmepoolses kauplemissüsteemis kauplemisele võtmise taotlemise eesmärgil.

(14) Nende äriühingute suhtes võetava koordineeritud käsituse kohaselt, kes kasutavad oma käesoleva direktiivi kohast õigust võtta kasutusele mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuur või seda muuta mitmepoolses kauplemissüsteemis kauplemisele võtmise taotlemiseks, peaksid liikmesriigid tagama aktsionäride õiglase kohtlemise, nähes kõnealuste aktsiastruktuuride ülesehitusele ette piirangu, millega kehtestatakse mitu häält andvate aktsiatega seotud häälte arvu ja väikseima hääleõigusega aktsiatega seotud häälte arvu maksimaalne suhe. Teise võimalusena, ilma et see piiraks direktiivi (EL) 2017/1132 kohaldamist, peaksid liikmesriigid kehtestama piirangu aktsionäride üldkoosoleku otsustele, mis võetakse vastu kvalifitseeritud häälteenamusega, välja arvatud otsused, mis käsitlevad äriühingu haldus-, juht- ja järelevalveorgani liikmete ametisse nimetamist ja ametist vabastamist, samuti selliste organite vastu võetavad ja üldkoosolekule heakskiitmiseks esitatavad tegevusotsused, kehtestades nõude, et kvalifitseeritud häälteenamus arvutataks häälte koguarvu alusel ning kas üldkoosolekul esindatud aktsiakapitali või üldkoosolekul esindatud aktsiate arvu alusel või antud häälte koguarvu alusel ja igas aktsiaklassis, mille õigusi otsus mõjutab, antud häälte arvu alusel. Käesoleva direktiivi kohaldamisel tuleks lugeda, et otsus mõjutab aktsiaklassi, kui otsusel on negatiivne mõju aktsionäride õigustele selles konkreetses aktsiaklassis.

(15) Liikmesriikidel peaks olema õigus kehtestada ja säilitada täiendavaid kaitsemeetmeid, näiteks aegumisklausleid, et tagada nende aktsionäride huvide piisav kaitse, kellel ei ole mitu häält andvaid aktsiaid. Liikmesriigid peaksid hindama selliste kaitsemeetmete asjakohasust, pidades silmas nende tulemuslikkust kõnealuste aktsionäride huvide kaitsmisel, tagades samal ajal, et kaitsemeetmed ei lähe vastuollu mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuuride eesmärgiga, muu hulgas neid aktsiaid omavate aktsionäride võimalusega mõjutada äriühingu haldus-, juht- ja järelevalveorgani liikmete ametisse nimetamist ja ametist vabastamist ning seeläbi äriühingu tegevusotsuseid. Käesoleva direktiiviga hõlmatud valdkonnas vastu võetud põhilistest riigisisestest meetmetest teatamisel peaksid liikmesriigid teavitama komisjoni ka kõigist täiendavatest kaitsemeetmetest, sealhulgas kaitsemeetmete muutmisest. Komisjon peab teavitama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1095/2010 ([5]) asutatud Euroopa Järelevalveasutust (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve) (ESMA) kõigist täiendavatest kaitsemeetmetest.

(16) Täpse ja põhjaliku teabe avalikustamine äriühingute kohta on investorite usalduse alus ja vajalik teadlike investeerimisotsuste tegemiseks. Teadlike investeerimisotsuste tegemist on vaja nii investorite kaitse kui ka turu tõhususe tagamiseks. Seepärast peaksid liikmesriigid nõudma, et äriühingud, kes kasutavad oma käesoleva direktiivi kohast õigust võtta kasutusele mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuur või seda muuta, avaldaksid mitmepoolses kauplemissüsteemis kauplemisele võtmise ajal teabe oma aktsiastruktuuri kohta prospektis või kauplemisele lubamise dokumendis, kui äriühing sellise prospekti või dokumendi kooskõlas asjakohase õigusega avaldab. Samuti peaksid liikmesriigid nõudma, et äriühingud, kes kasutavad oma käesoleva direktiivi kohast õigust

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

võtta kasutusele mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuur või seda muuta mitmepoolses kauplemissüsteemis kauplemisele võtmise taotlemiseks, avaldaksid teabe oma aktsiastruktuuri kohta mis tahes majandusaasta aruandes, mis on seadusega nõutud, pärast nende aktsiate kauplemisele võtmist, kui kõnealust teavet ei ole varem avaldatud või see on pärast viimast avaldamist muutunud.

(17) Liikmesriigid peaksid nõudma, et äriühingud mainiksid prospektides, kauplemisele lubamise dokumentides või majandusaasta aruannetes äriühingu aktsiastruktuuri käsitleva teabe hulgas seda, kas aktsiate üleantavusele on kehtestatud mingeid piiranguid. Samuti tuleks mainida, kas on kehtestatud piirang hääleõigusele, sealhulgas teatava protsendi või arvu häälte omanikele seatud hääleõiguse piirangud, hääleõiguse kasutamisele seatavad tähtajad või süsteemid, mille puhul on aktsiatega seotud rahalised õigused ja aktsiate omamine teineteisest eraldatud. Lisaks peaksid äriühingud, kes kasutavad oma käesoleva direktiivi kohast õigust võtta kasutusele mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuur või seda muuta mitmepoolses kauplemissüsteemis kauplemisele võtmise taotlemiseks, avalikustama endale teadaolevas ulatuses nende mitu häält andvate aktsiate omanike andmed, kes esindavad rohkem kui 5 % äriühingu kõigi aktsiate hääleõigustest (edaspidi „suuraktsionärid“), ning nende füüsiliste või juriidiliste isikute andmed, kellel on õigus kasutada hääleõigust suuraktsionäride nimel. See võimaldaks investoritel üldsuse liikmetena teha teadlikke otsuseid ja suurendaks seeläbi nende usaldust hästi toimivate kapitaliturgude vastu. Kui äriühingu kontrollivad aktsionärid soovivad säilitada äriühingus otsustusõiguse, samal ajal kaasates vahendeid avalikult turult, on vaja teavet, muu hulgas suuraktsionäride kohta, et potentsiaalsed investorid saaksid teha läbimõeldud investeerimisotsuseid. Kui avalikustamine on seotud füüsiliste isikutega, peaks nende isikut käsitlev teave piirduma nimega.

(18) Selleks et edendada läbipaistvust, üldsuse arusaamist ja teadlikke investeerimisotsuseid, tuleks mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuure kasutavate äriühingute aktsiad selgelt identifitseerida. Selliseks identifitseerimiseks võiks näiteks lisada nende äriühingute aktsianimesse tähise, mida kasutavad mitmepoolset kauplemissüsteemi korraldavad turukorraldajad või investeerimisühingud. Järjepideva ühtlustamise tagamiseks peaks ESMA välja töötama regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, võttes arvesse kehtestatud turustandardeid ja hästi toimivaid tavasid. Nendes kavandatud regulatiivsetes tehnilistes standardites tuleks kindlaks määrata üksnes see, kuidas selliseid aktsiaid identifitseerida, ja seetõttu ei tohiks need mõjutada aktsiate klassifitseerimise riiklikke süsteeme. Komisjonile tuleks anda õigus täiendada käesolevat direktiivi, võttes kõnealused regulatiivsed tehnilised standardid vastu delegeeritud õigusaktidega ELi toimimise lepingu artikli 290 alusel ja kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

(19) Samuti on oluline, et mitu häält andvate aktsiatega seotud suuremat hääleõigust käesoleva direktiivi kohaldamisalas ei kasutataks selleks, et takistada äriühingutel järgimast kohaldatavat liidu keskkonna või põhiõigustealast õigust.

(20) Käesolev direktiiv ei piira isikuandmete kaitset, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679 ([6]) kohaldamist.

(21) Kuna käesoleva direktiivi eesmärke, nimelt suurendada äriühingute rahastamisvõimalusi ja muuta mitmepoolsed kauplemissüsteemid atraktiivsemaks, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetmete ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(22) Selleks et võtta arvesse turusuundumusi ja arengut muudes liidu õiguse valdkondades või liikmesriikide kogemusi käesoleva direktiivi rakendamisel, peaks komisjon käesoleva direktiivi nelja aasta jooksul pärast selle jõustumise kuupäeva läbi vaatama, et hinnata muu hulgas selle kohaldamisala laiendamise asjakohasust.

(23) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta ([7]) kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate liikmesriigi õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et nimetatud dokumentide edastamine on põhjendatud.

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

([7]) ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

(24) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725 ([8]) artikli 42 lõikele 1 konsulteeriti Euroopa Andmekaitseinspektoriga, kes esitas oma arvamuse 6. veebruaril 2023 ([9]),

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Reguleerimisese ja kohaldamisala

1. Käesolevas direktiivis sätestatakse ühised normid mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuuride kohta, mis on kasutusel äriühingutes, kes taotlevad oma aktsiate kauplemisele võtmist mitmepoolsetes kauplemissüsteemides, mille hulka kuuluvad VKEde kasvuturud, ja kellel ei ole aktsiaid, mis on juba mitmepoolses kauplemissüsteemis või reguleeritud turul kauplemisele võetud.

2. Artikli 5 lõiget 4 kohaldatakse ka äriühingute suhtes, kellel on mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuur ja kelle aktsiad on mitmepoolses kauplemissüsteemis juba kauplemisele võetud.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „äriühing“ – juriidiline isik, kes on asutatud ühe direktiivi (EL) 2017/1132 II lisas loetletud liiki äriühinguna, kes võib riigisisese õiguse kohaselt emiteerida aktsiaid ja taotleda oma aktsiate kauplemisele võtmist mitmepoolses kauplemissüsteemis;

2) „mitu häält andev aktsia“ – sellisesse eristatavasse ja eraldiseisvasse klassi kuuluv aktsia, milles aktsiad annavad aktsionäride üldkoosolekul otsustatavates küsimustes rohkem hääli aktsia kohta kui muusse klassi kuuluvad hääleõigusega aktsiad;

3) „mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuur“ – äriühingu aktsiastruktuur, mis sisaldab vähemalt ühte klassi kuuluvaid mitu häält andvaid aktsiaid;

4) „reguleeritud turg“ – direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 21 määratletud reguleeritud turg;

5) „mitmepoolne kauplemissüsteem“ – direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 22 määratletud mitmepoolne kauplemissüsteem;

6) „VKEde kasvuturg“ – direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 12 määratletud VKEde kasvuturg.

Artikkel 3

Mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuuri kasutuselevõtmine või muutmine enne kauplemisele võtmist

1. Liikmesriigid tagavad, et äriühingul, kelle aktsiaid ei ole reguleeritud turul või mitmepoolses kauplemissüsteemis veel kauplemisele võetud, on õigus võtta kasutusele mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuur, et taotleda oma aktsiate mitmepoolses kauplemissüsteemis kauplemisele võtmist. Liikmesriigid tagavad, et äriühingu otsus võtta kasutusele mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuur tehakse aktsionäride üldkoosolekul (edaspidi „üldkoosolek“) vähemalt kvalifitseeritud häälteenamusega, nagu on sätestatud riigisiseses õiguses. Liikmesriigid ei sea sellise mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuuri kasutuselevõtmise tingimuseks suuremate majanduslike õiguste andmist aktsiatele, mis suuremat hääleõigust ei anna.

Kui aktsiaklasse on mitu, hääletatakse esimese lõigu kohaldamisel mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuuri kasutuselevõtu otsuse üle ka eraldi iga aktsiaklassi puhul, mille aktsionäride õigusi see otsus mõjutab.

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

([9]) ELT C 65, 22.2.2023, lk 2.

2. Lõikes 1 osutatud õigus võtta kasutusele mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuur hõlmab äriühingu õigust võtta mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuur kasutusele enne oma aktsiate mitmepoolses kauplemissüsteemis kauplemisele võtmise taotlemist.

3. Liikmesriigid võivad mitu häält andvate aktsiatega seotud suurema hääleõiguse kasutamise tingimuseks seada äriühingu aktsiate kauplemisele võtmise mitmepoolses kauplemissüsteemis.

4. Liikmesriigid tagavad, et mitmepoolset kauplemissüsteemi korraldavad investeerimisühingud ja turukorraldajad ei takista äriühingu aktsiate kauplemisele võtmist põhjusel, et äriühing on võtnud kasutusele mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuuri kooskõlas lõikega 1.

5. Käesolevat artiklit kohaldatakse *mutatis mutandis* ka äriühingu suhtes, kelle aktsiaid ei ole reguleeritud turul või mitmepoolses kauplemissüsteemis veel kauplemisele võetud, kui see äriühing otsustab muuta olemasolevat mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuuri, et taotleda oma aktsiate kauplemisele võtmist mitmepoolses kauplemissüsteemis.

Artikkel 4

Kaitsemeetmed

1. Liikmesriigid tagavad, et äriühingud, kellel on mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuur ning kelle aktsiatega hakatakse kauplema või kaubeldakse mitmepoolses kauplemissüsteemis pärast nende artikli 3 kohase õiguse kasutamist, on kehtestanud asjakohased kaitsemeetmed nende aktsionäride huvide piisavaks kaitseks, kellel ei ole mitu häält andvaid aktsiaid. Sel eesmärgil liikmesriigid

a) tagavad, et äriühingu otsus muuta mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuuri viisil, mis mõjutab aktsiatega seotud hääleõigust, tehakse üldkoosolekul vähemalt kvalifitseeritud häälteenamusega, nagu on sätestatud riigisiseses õiguses, ning tagavad, et sellise otsuse üle hääletatakse eraldi iga aktsiaklassi puhul, mille aktsionäride õigusi see otsus mõjutab;

b) piiravad mitu häält andvate aktsiate mõju üldkoosolekul otsuste tegemise protsessile, kehtestades vähemalt ühe järgmise:

   i) mitu häält andvate aktsiatega seotud häälte arvu ja väikseima hääleõigusega aktsiatega seotud häälte arvu maksimaalne suhe;

   ii) nõue, et üldkoosolekul tehtavad otsused, mis võetakse vastu kvalifitseeritud häälteenamusega, nagu on sätestatud riigisiseses õiguses, välja arvatud otsused, mis käsitlevad äriühingu haldus-, juht- ja järelevalveorgani liikmete ametisse nimetamist ja ametist vabastamist, ning välja arvatud selliste organite vastu võetavad ja üldkoosolekule heakskiitmiseks esitatavad tegevusotsused, tuleb vastu võtta:

      1) kvalifitseeritud enamusega, nagu on sätestatud riigisiseses õiguses, nii antud häältest kui ka kas üldkoosolekul esindatud aktsiakapitalist või üldkoosolekul esindatud aktsiate arvust, või

      2) antud häälte kvalifitseeritud enamusega, nagu on sätestatud riigisiseses õiguses, kusjuures eraldi hääletus toimub igas aktsiaklassis, mille aktsionäride õigusi see otsus mõjutab.

2. Liikmesriigid võivad ette näha täiendavad kaitsemeetmed, et tagada nende aktsionäride huvide piisav kaitse, kellel ei ole mitu häält andvaid aktsiaid. Sellised kaitsemeetmed võivad eelkõige hõlmata sätteid, millega takistatakse, et mitu häält andvate aktsiatega seotud suurem hääleõigus jääb kehtima pärast

a) nende aktsiate üleandmist kolmandatele isikutele või nende algse omaniku surma, töövõimetuse või pensionile jäämise korral (üleandmispõhine aegumisklausel);

b) kindlaksmääratud ajavahemikku (ajapõhine aegumisklausel);

c) konkreetse sündmuse toimumist (sündmuspõhine aegumisklausel).

Artikkel 5

Läbipaistvus

1. Liikmesriigid tagavad, et äriühingud, kellel on mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuur ning kelle aktsiatega hakatakse kauplema või kaubeldakse VKEde kasvuturul pärast artikli 3 kohase õiguse kasutamist, lisavad käesoleva artikli lõikes 3 loetletud teabe järgmistesse dokumentidesse:

a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1129 ([10]) artiklis 6 osutatud prospekt, nimetatud määruse artiklis 15a osutatud ELi kasvuemissiooniprospekt või direktiivi 2014/65/EL artikli 33 lõike 3 punktis c osutatud kauplemisele lubamise dokument, olenevalt sellest, mille äriühing avaldab, ning

b) komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2017/565 ([11]) artikli 78 lõike 2 punktis g osutatud iga-aastane finantsaruanne, kui käesoleva artikli lõikes 3 osutatud teave on muutunud pärast selle viimast avaldamist käesoleva lõike punktis a osutatud prospektis, ELi kasvuemissiooniprospektis või kauplemisele lubamise dokumendis või eelmises iga-aastases finantsaruandes.

2. Liikmesriigid tagavad, et äriühingud, kellel on mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuurid ning kelle aktsiatega hakatakse pärast artikli 3 kohase õiguse kasutamist kauplema või kaubeldakse mitmepoolses kauplemissüsteemis, mis ei ole registreeritud VKEde kasvuturuna, lisavad käesoleva artikli lõikes 3 loetletud teabe järgmistesse dokumentidesse:

a) määruse (EL) 2017/1129 artiklis 6 osutatud prospekt, nimetatud määruse artiklis 15a osutatud ELi kasvuemissiooniprospekt või mis tahes kauplemisele lubamise dokument, mis on nõutav riigisisese õigusega või asjaomase mitmepoolse kauplemissüsteemi reeglite kohaselt, kui äriühing sellise prospekti või dokumendi avaldab, ning

b) riigisisese õigusega nõutav iga-aastane finantsaruanne, kui lõikes 3 osutatud teavet ei ole varem avaldatud või kui see teave on muutunud pärast selle viimast avaldamist käesoleva lõike punktis a osutatud prospektis, ELi kasvuemissiooniprospektis või kauplemisele lubamise dokumendis või eelmises iga-aastases finantsaruandes.

3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud teave sisaldab üksikasjalikke andmeid järgmise kohta:

a) äriühingu aktsiastruktuur, näidates ära erinevad aktsiaklassid, sealhulgas aktsiad, mis ei ole kauplemisele võetud, ning iga aktsiaklassi puhul

   i) asjaomase klassi aktsiatega seotud õigused ja kohustused;

   ii) asjaomase klassi aktsiate protsentuaalne osakaal kogu aktsiakapitalis või aktsiate koguarvus ja

   iii) asjaomase klassi aktsiatega seotud häälte koguarv;

b) aktsiate üleandmise piirangud, sealhulgas aktsionäridevahelised kokkulepped, mis on äriühingule teada ja mille tulemuseks võivad olla sellised piirangud;

c) aktsiatega seotud hääleõiguse piirangud, sealhulgas aktsionäridevahelised kokkulepped, mis on äriühingule teada ja mille tulemuseks võivad olla sellised piirangud;

d) kui see on äriühingule teada, siis selliseid mitu häält andvaid aktsiaid omavate aktsionäride andmed, mis esindavad rohkem kui 5 % äriühingu kõigi aktsiate hääleõigustest, ning kohaldataval juhul nende füüsiliste või juriidiliste isikute andmed, kes võivad kasutada hääleõigust kõnealuste aktsionäride nimel.

([10]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määrus (EL) 2017/1129, mis käsitleb väärtpaberite avalikul pakkumisel või reguleeritud turul kauplemisele võtmisel avaldatavat prospekti ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/71/EÜ (ELT L 168, 30.6.2017, lk 12).

([11]) Komisjoni 25. aprilli 2016. aasta delegeeritud määrus (EL) 2017/565, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL seoses investeerimisühingute suhtes kohaldatavate organisatsiooniliste nõuete ja tegutsemistingimustega ning nimetatud direktiivi jaoks määratletud mõistetega (ELT L 87, 31.3.2017, lk 1).

Punkti d kohaldamisel, kui kõnealused aktsionärid või nende nimel hääleõigust kasutada võivad isikud on füüsilised isikud, tuleb nende isiku avalikustamiseks avalikustada üksnes nende nimed.

4. Liikmesriigid nõuavad, et mitmepoolset kauplemissüsteemi korraldavad investeerimisühingud ja turukorraldajad tagaksid lõike 5 kohaselt vastu võetud regulatiivseid tehnilisi standardeid järgides, et mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuurid kasutusele võtnud äriühingute aktsiad, mis on selles mitmepoolses kauplemissüsteemis kauplemisele võetud, oleksid nende investeerimisühingute ja turukorraldajate poolt sellistena selgelt identifitseeritud. Samuti nõuavad liikmesriigid, et need äriühingud teavitaksid kooskõlas kõnealuste regulatiivsete tehniliste standarditega asjaomaseid investeerimisühinguid ja turukorraldajaid mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuuride olemasolust.

5. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) töötab välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et täpsustada, kuidas lõikes 4 osutatud investeerimisühingud ja turukorraldajad mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuurid kasutusele võtnud äriühingute aktsiad identifitseerivad. Nimetatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõus täpsustatakse ka seda, kuidas need äriühingud asjaomaseid investeerimisühinguid ja turukorraldajaid mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuuride olemasolust teavitavad. Kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu väljatöötamisel, mille eesmärk on tagada lõikes 4 osutatud selge identifitseerimine, võtab ESMA arvesse kehtestatud turustandardeid ja hästitoimivaid tavasid nende äriühingute kindlakstegemiseks, kes on kasutusele võtnud mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuurid.

ESMA esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 5. detsembriks 2025.

Komisjonile antakse õigus võtta käesoleva direktiivi täiendamiseks vastu käesolevas lõikes osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

Artikkel 6

Läbivaatamine

Hiljemalt 5. detsembriks 2028 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva direktiivi rakendamise ja tulemuslikkuse kohta, sealhulgas selle kohaldamisala laiendamise asjakohasuse kohta. Selleks esitab iga liikmesriik komisjonile hiljemalt 5. detsembriks 2027 teabe eelkõige järgmise kohta:

a) mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuuri kasutusele võtnud selliste äriühingute arv, kelle aktsiad on liikmesriigi igas mitmepoolses kauplemissüsteemis ja reguleeritud turul kauplemisele võetud 4. detsembril 2026 või enne seda, ning nende äriühingute arv, kelle aktsiad on liikmesriigi igas mitmepoolses kauplemissüsteemis ja reguleeritud turul kauplemisele võetud pärast nimetatud kuupäeva;

b) sektor, kus punktis a osutatud äriühingud tegutsevad, ja nende vastav kapitalisatsioon kauplemisele võtmise ajal;

c) kui see teave on liikmesriikidele kättesaadav, investorikaitse meetmed, mida punktis a osutatud äriühingud kohaldavad mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuuride suhtes.

Artikkel 7

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 5. detsembriks 2026. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile. Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste normide teksti, sealhulgas artikli 4 lõikes 2 osutatud kaitsemeetmed.

Artikkel 8

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 9

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 23. oktoober 2024

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
eesistuja	*eesistuja*
R. METSOLA	ZSIGMOND B. P.